

Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem
Károly Róbert Campus

Talajnélküli paprikatermesztés az Árpád-Agrár Zrt-nél

Konzulens

Dr. Bélteki Ildikó

egyetemi adjunktus

Készítette

Varga Tamás

mezőgazdasági mérnöki szak

levelező tagozat

2023

ÖSSZEFOGLALÁS

A dolgozatom témaválasztása során számomra fontos szempont volt az, hogy olyan témán dolgozzak, melynek elemzése és értékelése során mindenképpen érintsem a hazai és globális energiaválság problémáira választ adó lehetőségeket, technológiai megoldásokat. A 21. századi fogyasztási és életmód változásnak köszönhetően robbanásszerűen nőtt a zöldségtermékek iránti kereslet, épp ezért szükségszerűvé válhat a hazai gazdálkodók számára egy intenzívebb, jobb eredményeket mutató technológia hosszútávú alkalmazása, választása, ezért célul tűztem ki azt is, hogy egy erre is választ adó technológiát, illetve céget elemezzek.

A vizsgálatom helyéül az Árpád-Agrár Zrt.-t választottam, ahol talajnélküli, agregátpóniás illetve támasztóközeges termesztést alkalmaznak, a termesztési módszer mai legmodernebb technológiájával. A cég Magyarország egyik legnagyobb és legrégebbi zöldségajtató vállalkozása, mely meghatározó szerepet tölt be a palántanevelési és zöldségtermesztési ág területén. A gazdálkodó cég 1960-ban alakult, akkor még Árpád Zöldségtermelő Szövetkezet néven, kezdetben melegágyi és szabadföldi termesztést folytatva. A 60-as évek végéhez érve tervezték meg első fóliasátraik és üvegházak megépítését, hiszen egy olajkút fűrése közben termálvízre akadtak, melyet aztán az üvegházak fűtésére használhattak a későbbiekben. A gazdaság immáron szervezetileg 4 telephelyre tagolható, a Szentlászlói régi, a Szentlászlói új, Felsőréti vagy más néven V. üzem és az általam vizsgált, bemutatott Szegvári telephelyre. Az elsősorban paprika és paradicsomtermesztési célokat szolgáló üvegházak 36 hektárnyi területen helyezkednek el megosztva, melyeknek fűtését 20 termálkút biztosítja. Az így működtetett Árpád-Agrár Zrt. a 2. legnagyobb termálvízzel fűtött kertészeti egysége Európának.

Dolgozatom elemző részében bemutatom a cég által alkalmazott, intenzív technológiához igazodó fajtákat, melyek a technológiai előnyöket a legnagyobb termésbiztonsággal és toleranciával szolgálják, így főként a hibrid fajtákat elemeztem, mint például a híres „Sweet Palermo”, Palermo RZ bocskoros paprika, a Novalist F1, Pro horto tölteni való paprika, emellett még egyéb más Kápia fajták kerültek bemutatásra. A vizsgált fajták termés átlagait az előző 2021-es évhez viszonyítva elemeztem és értékeltem.

A dolgozatban ismertetem a gazdálkodó cég által működtetett komplex agropóniás talajnélküli termesztési rendszert, melyet kókuszpaplanon, kókuszroston végeznek. A gazdaság külön feladatának érzi a környezetre való odafigyelést, épp ezért egy olyan integrált gazdálkodási

technológiát alkalmaznak, melyben maximálisan hozzájárulnak a környezetvédelemhez. A vegyszer használata minimális, illetve biogazdálkodásban használatos szereket használnak (réz, kén, „káliszappan”) a legmodernebb automatizált robot permetezők használatával, mely a modern precíziós gazdálkodásnak, teljes mértékben eleget tesz.

Dolgozatomban igyekeztem egy átfogó képet nyújtani erről a modern, automatizált rendszerről, hiszen a robotok és automatizált tápoldat kijuttató gépek alkalmazása jelentős munkaerő igény csökkenést, valamint költséghatékonyságot eredményeznek egy ilyen méretű cég esetében. A 21. század egyéb más ipari technológiáinak fejlődése mellett a mezőgazdaság technológia fejlődése is robbanásszerűen érkezik majd, melynek követelményeit a precíziós gazdálkodási elemek használatával tudjuk teljes mértékben kielégíteni, hiszen ez a jövő és a globális problémák (éhínség, népességnövekedés, fosszilis energia hiány, üvegházhatás) elleni harcban pedig csak a legkorszerűbb, precíz technológiával léphetünk fel.

A dolgozatomban elemeztem a korszerű talajnélküli paprikatermesztés árbevételének alakulását az Árpád-Agrár Zrt. gazdálkodó cégnél. A gazdaság által szolgáltatott pénzügyi 2022-es tényadatokat az előző 2021 évi bázis évhez hasonlítottam és elemeztem az árbevételt befolyásoló árhatást valamint volumenhatást a paprika piaci értékesítése során.

Megállapításom, hogy a kiemelkedően magas hozam mutatóval rendelkező Novalist F1 hibrid és a Palermo Radius RZ F1 hibrid bocsor paprika termesztését végezhetjük talajnélküli növénytermesztésben kedvező eredményekkel.

A technológia vizsgálata során arra a következtetésre jutottam, hogy Magyarország termőföldjei többnyire jó adottságúak, de a gyenge termőképességű, rossz szerkezetű talajok zöldségtermesztésre alkalmatlanok. Ezért a javaslatom, hogy az egybefüggő, kisebb termőterületekkel rendelkező és kellő kezdőtőkével, valamint szakmai tudással, hozzáállással rendelkező gazdák számára egy jó haszonszerzési alternatíva lehet, ha a talajnélküli növénytermesztés mellett döntenek.

A vizsgált fajták eredményeinek kiértékelése után arra a következtetésre jutottam, hogy a fajták alkalmasak az intenzív technológiai körülmények melletti termesztésre és javaslatot teszek azoknak a gazdálkodóknak, akik ezt a technológiát választják, hogy mely fajtákat érdemes termeszteni kedvező eredmények mellett. A kutatásom során arra a következtetésre jutottam, hogy a szentesi zöldségkertészeti modell egy szorosan helyhez kötődő és termelési

hagyományokon alapuló társadalmi rendszer is egyben, melyben a helyi szereplők az áttekintett évtizedek alatt felmerülő külső piaci kihívásokra nemcsak képesek voltak válaszolni, hanem folyamatosan bizonyították adaptációs és megújuló képességüket is. A változások így rendre megerősítették azokat a legfontosabb jellemzőket, amelyek e modell fennmaradásának alapjául szolgáltak.